

Opracowały: **mgr Hanna Stasiłojć**
(nauczyciel dyplomowany kształcenia
zintegrowanego, pedagog-terapeuta)

mgr Ewa Strzelec
(nauczyciel dyplomowany edukacji

oligofrenopedagog, koordynator wczesnego wspomaganiania)

DOJRZAŁOŚĆ SZKOLNA

O czym rodzice wiedzieć powinni?

Sześciolatek – czy już dojrzały? Fakt pójścia do szkoły stanowi bardzo ważny moment w życiu dziecka. Razem z dzieckiem wydarzenie to przeżywają rodzice. To, w jaki sposób dziecko poradzi sobie w rzeczywistości szkolnej zależy od stopnia jego dojrzałości szkolnej – czyli gotowości do podjęcia nauki w klasie pierwszej. Odpowiedni poziom rozwoju intelektualnego, fizycznego, społecznego i emocjonalnego może zapewnić dziecku sukces w szkole.

SPIS TREŚCI:

1. Najważniejsze umiejętności sześciolatka.
2. Ćwiczenia przygotowujące dziecko do nauki w szkole.
3. Rola rodziców w przygotowaniu dziecka do bycia uczniem.
4. Znaczenie dziecięcych rysunków.
5. Trudne zachowania.

**„Jeżeli chcemy coś zmienić w naszym dziecku,
należy się temu dobrze przyjrzeć i zastanowić czy to nie coś,
co warto zmienić w nas samych”. /Carl Jung/**

Najważniejsze umiejętności sześciolatka

LISTA PYTAŃ, JAKIE POWINNI ZADAĆ SOBIE RODZICE DZIECI
SZEŚCIOLETNICH

Czy Twoje dziecko potrafi?

1. Samo zawiązać sznurowadła i zapiąć guziki.
2. Skakać na jednej nodze, na obu nogach.
3. Chętnie brać udział w zabawach ruchowych.
4. Lepić z plasteliny.
5. Ciąć nożyczkami według wytyczonej linii prostej i krzywej.
6. Prawidłowo wymawiać wszystkie głoski.
7. W opowiadaniu posługiwać się pełnymi zdaniami.
8. Poprawnie wyrażać się pod względem gramatycznym.
9. Łatwo dobierać właściwe słowa.
10. Odróżniać lewą stronę swojego ciała od prawej.
11. Posługiwać się zawsze jedną ręką.
12. Kolorować obrazek nie wykraczając za linie.
13. Posługiwać się przyborami do pisania, rysować.
14. Narysować postać ludzką, która jest kompletna, a części ciała rozmieszczone są właściwie.
15. Grupować klocki według kształtu, wielkości i barwy.
16. Znaleźć kilka różnic w dwóch pozornie identycznych obrazkach.
17. Grupować przedmioty i obrazki według określonego kryterium.
18. Kojarzyć przedmioty i obrazki pasujące do siebie(np. śnieg – sanki).
19. Dobrać w pary takie same obrazki, takie same litery, takie same słowa.
20. Odtworzyć wzór z klocków.
21. Prawidłowo rozróżniać dźwięki z otoczenia.
22. Wyróżniać głoskę na początku wyrazu, na końcu, dzielić wyraz na głoski.
23. Różnicować dźwięki podobne (np. kura – góra).
24. Rozwiązywać proste zagadki.
25. Skupiać się na wykonywanej czynności.

26. Wysłuchać 2-3 prostych poleceń, następnie zastosować się do nich.
27. Po skończonej pracy posprzątać po sobie.
28. Zgodnie bawić się z rówieśnikami.
29. Podporządkować się poleceniom dorosłych.

Dziecko dojrzałe do nauki szkolnej potrafi:

- Podać swoje imię i nazwisko, ile ma lat i adres;
- Inicjować i prowadzić kulturalną rozmowę, wypowiadać się pełnymi zdaniami, prawidłowo wymawiać wszystkie głoski;
- Stosować formy grzecznościowe, przestrzegać zasad zgodnego współżycia, słuchać poleceń dorosłych;
- Prawidłowo obchodzić się z przyborami do pisania, rysowania, malowania i wycinania, umieć wykonać kompletny rysunek człowieka;
- Układać obrazki, historyjki obrazkowe, dostrzegać różnice między pozornie identycznymi obrazkami;
- Liczyć do 10, a nawet 20. Grupować przedmioty według określonego warunku (kształtu, wielkości, koloru);
- Doprowadzać rozpoczęte prace do końca. Utrzymywać ład oraz porządek w miejscu pracy i zabawy;
- Wyodrębniać wyrazy w zdaniu, sylaby i głoski w wyrazach. Łączyć sylaby i głoski w wyrazy;
- Wskazywać lewą i prawą stronę swego ciała oraz osoby stojącej na wprost;
- Rozpoznawać podstawowe figury geometryczne (kwadrat, koło, prostokąt i trójkąt);
- Znać kolory, pory roku, części ciała;
- Aktywnie i chętnie wykonywać zadania oraz ćwiczenia ruchowe.

Jeśli coś Cię niepokoi zapytaj nauczyciela lub pracownika

Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Zawsze bowiem jest czas, by w razie potrzeby interweniować i podjąć dodatkową pracę, która pomoże Twojemu dziecku!

Ćwiczenia przygotowujące dziecko do nauki w szkole

Bardzo ważnym elementem dojrzałości szkolnej jest prawidłowy poziom rozwoju funkcji percepcyjno – motorycznych. Funkcje te można rozwijać u dzieci poprzez odpowiednie zabawy.

Sprawność manualna:

- Malowanie farbami, rysowanie kredkami (węgłem, flamastrami) na wielkich płaszczyznach (szary papier, gazety) i w określonej mniejszej przestrzeni (kolorowanki, pola figur geometrycznych);
- Kopiowanie rysunków, a potem kolorowanie ich;
- Pogrubianie rysunków czyli wodzenie po wzorze;
- Zabawy manualne: nawlekanie koralików, ugniatanie papierowych kul i rzucanie nimi do celu, lepienie z plasteliny, wydzieranie, wycinanie, odwzorowywanie wzorów literopodobnych, pisanie palcem itp.);
- Czynności samoobsługowe: mycie się, ubieranie, zawiązywanie sznurowadeł, zapinanie guzików, zakręcanie i odkręcanie butelek.

Orientacja przestrzenno – kierunkowa:

- Nazywanie części ciała;
- Ćwiczenia orientacyjne: podnieś rękę do góry, popatrz w górę, podrzuć w górę woreczek i popatrz jak spada w dół, połóż woreczek z tyłu za siebie. Określanie strony lewej i prawej, chodzenie pod dyktando – do przodu, do tyłu, w lewo, w prawo.
- Określanie położenia przedmiotów w pokoju na stoliku (leży na , pod, za ...);
- Naklejanie na arkusz papieru według instrukcji: narysuj domek na środku kartki, po prawej stronie naklej drzewo, po lewej psa, nad słońce itp.;
- Wykonywanie instrukcji słownej: stań na lewej nodze, chwyć prawą ręką lewe ucho itp.;

- Rysowanie pod dyktando – dwie kratki w górę, trzy w prawo, jedną w dół itp.;

Percepcja wzrokowa:

- Zabawa w domino;
- Odpoznavanie braków na obrazku;
- Dobieranie jednakowych obrazków – gra MEMORY;
- Obrysowywanie, kopiowanie, wodzenie po śladzie;
- Układanie elementów w całość;
- Poszukiwanie różnic i podobieństw na obrazkach;
- Układanie według wzoru lub własnego pomysłu;
- Kreślenie drogi w labiryncie;
- Łączenie kropek.

Percepcja słuchowa:

- Zabawa w nasłuchiwanie „Jaki przedmiot wydaje taki dźwięk?”;
- Rozpoznawanie odgłosów otoczenia – zwierząt, pojazdów itp.;
- Naśladowanie odgłosów;
- Kończenie rozpoczętych słów;
- Wymyślanie słów na daną głoskę lub sylabę;
- Poszukiwanie nazw przedmiotów zaczynających się na daną głoskę;
- Dzielenie wyrazów na sylaby i składanie ich w całość;
- Opowiadanie treści obrazków i historyjek obrazkowych.

*„Mów dziecku, że jest mądre,
że może, że potrafi”.*

Dojrzałość szkolna to gotowość do rozpoczęcia systematycznej nauki, to gotowość do wejścia w nowe obowiązki i nowe środowisko.

Rola Rodziców!

1. Dbłość o rozwój umysłowy dziecka poprzez:
 - zachęcanie do częstych wypowiedzi na różne tematy;
 - kształtowanie prawidłowej wymowy, a w razie potrzeby korzystanie z pomocy logopedy;
 - rozwijanie logicznego myślenia;
 - wyrabianie umiejętności słuchania i koncentracji uwagi, poprzez wykonywanie drobnych zadań, a następnie zwracanie uwagi by dziecko doprowadzało je do końca.
2. Dbłość o prawidłowy rozwój fizyczny dziecka (kontrole lekarskie, stosowanie się do wskazań).
3. Zapewnianie kontaktu z rówieśnikami.
4. Rozbudzanie zainteresowania szkołą, nauczanie szanowania pomocy szkolnych.

Rodzicu sześciolatka !!

- ⇒ Baw się ze swoim dzieckiem, czytaj mu bajki, opowiadaj ciekawe historie i proś dziecko, by Tobie także opowiadało.
- ⇒ Nie wymagaj od niego zbyt dużo, daj mu czas na naukę i zabawę. Nie zapominaj, że nadal jest małym dzieckiem.
- ⇒ Poświęć mu swój czas i uwagę.
- ⇒ Graj z nim w gry, które rozwijają pamięć wzrokową, spostrzegawczość i koncentrację uwagi np. *MEMORY*.
- ⇒ Pomóż mu przygotować dłonie do pisania – razem lepcie ulubione przedmioty z plasteliny lub masy solnej.
- ⇒ Rozmawiaj z nim o ważnych dla niego sprawach, również o szkole.
- ⇒ Jeśli pojawią się niepowodzenia szkolne postaraj się być dla niego wyrozumiały i pomocny, okaż mu miłość i wsparcie.
- ⇒ Ucz go samodzielności, nie wyręczaj w pakowaniu tornistra i odrabianiu zadań domowych.
- ⇒ Zapewnij mu stałe spokojne miejsce do odrabiania lekcji.
- ⇒ Pamiętaj, aby chwalić swoje dziecko za wysiłek włożony w naukę szkolną.

Znaczenie dziecięcych rysunków

Czym jest rysunek dziecka?

Rysunek jest jedną z podstawowych form porozumiewania się z dzieckiem w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Rysunki pokazują emocje dziecka – jego poczucie humoru, miłość do bliskich, ale też lęki i zagrożenia. Rysunek umożliwia poznanie myśli, uczuć i możliwości intelektualnych dziecka. Mali autorzy wyrażają w nich swoje marzenia i pragnienia. Rysunek jest też eksperymentem dziecka i odkrywaniem siebie. Przedstawia jego świat wewnętrzny. Jednocześnie dla dorosłych – nauczycieli i psychologów, może być formą poznania osobowości dziecka.

Znaczenie barw w rysunku

Szara – neutralna, niepewność w wyrażaniu uczuć; wybierające ją osoby nie chcą się angażować, podlegać wzruszeniom, są ostrożne, umiarkowane; chcą by się nimi opiekowano.

Niebieska – oznacza spokój, wrażliwość, pragnienie miłości, potrzebę uczucia, harmonii; może wyrażać zamknięcie w sobie; skrajne przypadki to bierność i rezygnacja.

Zielona – mówi o zdecydowaniu, trwałości i byciu niezależnym od wpływów zewnętrznych, wyraża postawę obronną; upór w dążeniu do celu.

Czerwona – wybierają ją ludzie zdobywcy, mówi o chęci pełni życia, działania, sukcesu; może być oznaką agresywności, gniewu; dzieci do 6 roku życia używają jej często, bo trudno zapanować im nad własnymi popędami.

Żółta – mówi o spontaniczności, otwartości, osoby wybierające ją szukają rozwiązań, które otworzyłyby im nowe możliwości; nadmierne używanie może sugerować potrzebę uwolnienia wewnętrznych napięć.

Fioletowa – symbolizuje niezdecydowanie, wahanie, gotowość do kontaktów niezobowiązujących.

Brazowa – wyraża chęć dążenia do zakorzenienia i osiągnięcia poczucia bezpieczeństwa w prostym środowisku; skłon do wrażliwości, zmysłowości; brudne odcienie preferowane przez maluchy (symbol analny) w okresie, gdy uczą się czystości.

Czarna – osoby, które ją wybierają poszukują sytuacji trudnych i wymagających; smutek, rozpacz; drobne czarne plamki oznaczają lęk.

Pomarańczowa – żywotność, dążenie do sukcesu; zwracanie na siebie uwagi.

Różowy – spokój, równowaga, harmonia; uczuciowa łagodność.

Trudne zachowania

Dziecko podobnie jak dorośli przeżywa swoje problemy. Poddawane jest coraz to nowym próbom i doświadczeniom. Wśród wielu sytuacji, w których uczestniczy i pełni różnorodne role, są i takie, które nazywamy mianem trudnych.

Przyczyny, które mogą powodować trudne zachowanie:

- Brak znajomości zasad lub stałego systemu zasad i konsekwencji.
- Trudność w komunikowaniu się.
- Zachowanie opozycyjno – buntownicze czyli celowe łamanie zasad.
- Trudne zachowania wynikające z różnych zaburzeń: np. ADHD, zespołu Aspergera, upośledzenia umysłowego, FAS, zespołu dziecka maltretowanego, nadużycia seksualnego, niedosłuchu itp.

Najczęściej spotykane problemy z zachowaniem dziecka to:

1. Zaburzenia koncentracji uwagi (objawy: np. szybkie rozpraszanie się, zapominanie poleceń, szybkie nudzenie się, częste przerywanie pracy, chaos odpowiedzi i natłok myśli, trudności ze zorganizowaniem sobie pracy, zapominanie co było zadane).

2. Nadmierna ruchliwość (objawy: np. nerwowe ruchy rąk i nóg, nadmierna gadatliwość, ciągle kręcenie się, zaczepianie innych, potrącanie, częste i bez potrzeby wstawanie z miejsca, gryzienie kredek i ołówków).

3. Nadmierna impulsywność (objawy np. impuls – działa natychmiast, reakcje nieproporcjonalne do bodźca – agresja słowna i fizyczna, nie przewidywanie konsekwencji swojego działania, nie stosowanie reguł mimo ich znajomości, niecierpliwość, obrażanie się, kłamanie, prowokacyjne zachowania, woli mówić niż słuchać).

WAŻNE JEST PRZESTRZEGANIE OKREŚLONYCH REGUŁ:

- Respektowanie norm i zasad.
- Konsekwencje zamiast kar.
- Wydawanie skutecznych poleceń.

Etapy skutecznego wydawania poleceń: podejdź do dziecka, zdobądź jego uwagę(dotknij go, spójrz w oczy, zawołaj po imieniu),wydaj krótkie jednoznaczne polecenie, poproś by dziecko je powtórzyło, jeśli trzeba powtórz polecenie, dopilnuj jego wykonania (nie odchodź od dziecka, aż nie skończy).

Życzymy sukcesów w pracy z dzieckiem!